

Nyhetsbrev februari 07

Nytt forskningsprogram - om friluftsliv och naturturism

I Sverige finns goda möjligheter att ägna sig åt aktivt friluftsliv i en omväxlande natur med hög tillgänglighet. Men vem som verkligen ägnar sig åt olika former av friluftsliv, varför och vilka effekter det medför på individ och samhälle – det vet vi inte tillräckligt om. Ett nytt forskningsprogram om friluftsliv och naturturism ska ge oss mer kunskap.

- Tillfället är unikt, det är första gången det i Sverige skapas ett nationellt, samlat forskningsprogram om friluftsliv och naturturism, säger Peter Fredman, ansvarig för programmet.

I oktober 2006 gick startskottet för forskningsprogrammet Friluftsliv i förändring, som ska pågå i sex år. Under den första treårsperioden satsar Naturvårdsverket årligen 5,7 miljoner kronor.

Foto: Svenska Turistföreningen

Tvärvetenskaplig forskning

Friluftsliv kan ge människor bättre hälsa, kunskap om naturen, öka förståelsen för miljövård och positivt bidra till regional utveckling i form av naturturism. Men det kan samtidigt orsaka störningar och slitage i känsliga områden. Därför behövs tvärvetenskaplig kunskap om hur natur för friluftsliv ska planeras, förvaltas och utvecklas.

- Resultaten från forskningen kommer att bli ett viktigt underlag för Naturvårdsverkets arbete med att bevara och utveckla förutsättningarna för friluftsliv, säger Anna von Sydow, chef för enheten för friluftsliv och skötsel på Naturvårdsverket.

Sex forskningsprojekt

Forskningsprogrammet Friluftsliv i förändring består av sex olika projekt:

Studie av svenskt friluftsliv

En omfattande undersökning genomförs på tre geografiska nivåer (nationellt, regional och lokalt) och resultaten utgör underlag för programmets fem övriga forskningsprojekt. Projektet omfattar även metodutveckling.

Projektledare: Ulla Romild, Mittuniversitetet, ulla.romild@miun.se

Medarbetare: Gabriel Bladh, Karlstad Universitet, Peter Fredman, ETOUR/Mittuniversitetet, Anders Lindhagen, SLU.

Friluftslivets utövande och mönster

Projektet beskriver olika friluftsmönster i Sverige idag. Det innebär att olika gruppers motiv, deltagande och "icke"-deltagande i friluftsliv och naturturism studeras.

Projektledare: Klas Sandell, Karlstad Universitet, klas.sandell@kau.se

Medarbetare: Gabriel Bladh, Sven-Erik Karlsson och Anna-Lena Haraldsson, Karlstad Universitet.

Tätortsnära friluftsliv

Projektet analyserar friluftsliv i tätortsnära natur generellt, och speciellt utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Projektledare: Mattias Boman, SLU, mattias.boman@ess.slu.se

Medarbetare: Anders Lindhagen, SLU

Vi forskar om friluftsliv

Naturvårdsverket har gett turismforskningsinstitutet ETOUR vid Mittuniversitetet i uppdrag att leda forskningsprogrammet Friluftsliv i förändring, där även Karlstads, Göteborgs, Örebro och Umeå universitet, Högskolan i Blekinge samt Sveriges Lantbruksuniversitet ingår. Ett femtontal forskare från de sju olika lärosätena deltar.

På bilden ser du de flesta forskarna i programmet på en planeringsdag i Östersund. Kontakta oss gärna!

Forskningsledare: Peter Fredman, ETOUR/Mittuniversitetet. peter.fredman@etour.se eller info@friluftsforskning.se.

Mer information om friluftsforskning - www.friluftsforskning.se

Forskningsprogrammets webbsida heter www.friluftsforskning.se. Där hittar du information om programmets verksamhet; forskning, publikationer och seminarier, men också en hel del tips och länkar till annan forskning och ny kunskap kring friluftsliv.

Läs mer om friluftsliv

Vill du fördjupa dina kunskaper om friluftslivet med fokus på planering och förvaltning kan vi rekommendera den forskningsöversikt som några av programmets forskare har skrivit; Lars Emmelin, Peter Fredman och Klas Sandell. Rapporten heter "Planering och förvaltning för friluftsliv – en forskningsöversikt", Naturvårdsverket, rapport 5468 och går att ladda ner från Naturvårdsverkets bokhandel: www.naturvardsverket.se/bokhandeln/pdf/620-5468-6.pdf

Rapporten handlar bland annat om friluftslivets framväxt, friluftsliv som ideologisk begrepp, friluftslivets ekonomiska relationer, brukarstudier, allemansrätten, hinder, miljöpåverkan, konflikter, tätortsnära friluftsliv, friluftsliv i skyddade områden, samt planering och förvaltning för friluftsliv. Under 2007 ska Emmelin, Fredman och Sandell i samarbete med Ebba Lisberg-Jensen omarbeta rapporten till en lärobok som ges ut på Carlsons förlag.

Fysisk planering för friluftsliv
Projektet studerar hur friluftslivet integreras i den fysiska planeringen hos kommuner och länsstyrelser. Resultaten är viktiga för dem som arbetar med praktisk planering.

Projektledare: Lars Emmelin, Blekinge Tekniska Högskola, lars.emmelin@bth.se

Medarbetare: Lena Petersson-Forsberg, Blekinge Tekniska Högskola

Friluftsliv och naturvård

Projektet genererar kunskap om samspelet mellan friluftsliv och bevarande av naturen. Det handlar bland annat om att friluftsliv kan ge människor kunskap om naturen och förståelse för naturvård.

Projektledare: Marie Stenseke, Göteborgs Universitet, marie.stenseke@geography.gu.se

Medarbetare: Silvia Henningsson, Göteborgs Universitet, Johan Öhman, Örebro Universitet

Friluftsliv, naturturism och regional utveckling

Projektet fokuserar på friluftslivets kommersiella dimensioner. Syftet är att analysera naturturismens roll för att skapa hållbara rurala samhällen.

Projektledare: Linda Lundmark, Umeå Universitet, linda.lundmark@umu.geography.se

Medarbetare: Dieter K. Müller, Umeå Universitet, Peter Fredman, ETOUR/Mittuniversitetet